

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025256	CEIP Alfredo Brañas	A Laracha	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Comunicación e representación da realidade	4º Inf.	6	210

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	3
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	20
6. Medidas de atención á diversidade	20
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	21
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	22
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	23
9. Outros apartados	23

1. Introducción

Esta programación está pensada para traballar cun grupo de 4º de Educación Infantil que conta con 18 alumnos en total. Está deseñada para traballar no proceso de adquisición das competencias clave para a aprendizaxe permanente, dende un enfoque globalizado.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares establecéronse unhas temáticas xerais que actuarán como centro de interese orientativo, pero poderán ser modificadas ou ampliadas tendo en conta a realidade da aula e os intereses dos nenos. O mesmo ocorre coa temporalización, que é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as necesidades do grupo-clase. Deste xeito podemos atopar dúas unidades didácticas por trimestre entendidas como proxectos de aula. Estarán formadas por diferentes propostas, tarefas e actividades que tratarán de presentarse de forma lúdica e atractiva e atendendo sempre o principio da aprendizaxe significativa. Traballaremos sobre todo a través da observación, a escoita activa, a experimentación e o xogo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Manifestar interese por interactuar en situacións cotiás a través da exploración e do uso do seu repertorio comunicativo para expresar as súas necesidades e intencións e para responder ás esixencias da contorna.	1		1			1		
OBX2 - Interpretar e comprender mensaxes e representacións apoiándose en coñecementos e recursos da súa propia experiencia para responder ás demandas da contorna e construír novas aprendizaxes.	1			1	1			
OBX3 - Producir mensaxes de maneira eficaz, persoal e creativa utilizando diferentes linguaxes, descubriendo os códigos de cada unha delas e explorando as súas posibilidades expresivas para responder a diferentes necesidades comunicativas.		1					1	1
OBX4 - Participar por iniciativa propia en actividades relacionadas con textos escritos, mostrando interese e curiosidade por comprender a súa funcionalidade e algunhas das súas características.	1				1			1
OBX5 - Valorar a diversidade lingüística e dialectal presente na súa contorna, así como outras manifestacións culturais, para enriquecer as súas estratexias comunicativas e a súa bagaxe cultural.	1	1						1

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Nica chega ó cole	Con esta unidade daremos a benvida a todos os nenos e nenas que comezan o cole por primeira vez. Presentaremos a Nica, un esquio de peluche que	35	X		

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Nica chega ó cole	funcionará como mascota de aula. Nica servirá de fío conductor e eixe motivador en moitas das nosas actividades acompañándonos ó longo de todo o curso. Será a encargada de mostrarlle ós nenos a distribución e elementos da aula, o seu funcionamento, as rutinas, as normas de comportamento...	35	X		
2	Castañas e cogomelos!	Con esta unidade, pretendemos facer conscientes ós nenos de que estamos nunha nova estación, o outono. Mediante unha pequena saída ó campo, daremoslle a oportunidade de observar e explorar os acontecementos que se producen nesta época do ano. Neste contexto, repararemos nos froitos típicos da estación e falaremos dalgunhas festas e tradicións como o Samaín ou o Magosto.	35	X		
3	Mírome no espello	Con esta unidade trataremos de espertar a curiosidade dos nenos no coñecemento da súa propia imaxe corporal, favorecendo o seu desenvolvemento persoal e autoimaxe positiva. Realizaranse actividades que lles permitan coñecer e experimentar co seu propio corpo, facéndose conscientes das súas posibilidades e limitacións. Será ademais unha boa ocasión para incidir de xeito especial na importancia dos hábitos de hixiene e saúde corporal.	35		X	
4	Mundo animal	Con esta unidade achegaremos unha vez máis ós nenos ó medio natural para centrarnos na observación dalgúns animais e identificación dalgunhas das súas características e funcións vitais. Aproveitaremos este momento para fomentar actitudes de respecto cara eles, tratando de que os nenos os valoren como seres vivos que aportan ós humanos numerosos beneficios.	35		X	
5	Cantas cores e olores!	Nesta unidade, aproveitando a chegada da primavera, presentaremos ós nenos unha serie de experiencias que lles permitan coñecer algo máis sobre o mundo vexetal e o coidado do medio ambiente. Aproveitaremos para traballar e implicarnos no coidado do horto escolar. Deste xeito, ofreceremos ós nenos observacións directas do crecemento e desenvolvemento das plantas e dalgunhas das súas características.	35			X
6	O baúl dos avós	Esta unidade trata de espertar a curiosidade dos nenos polas costumes e tradicións galegas. Fomentando a interacción cos avós e maiores, e presentando actividades lúdicas e atractivas, procuraremos que os pequenos coñezan algo máis sobre o noso folclore valorándoo como parte importante da nosa identidade.	35			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Nica chega ó cole	35

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo	TI
CA2.5 - Relacionarse coas demais persoas a través da fala empregando as expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.	Emprega unha linguaxe respectuosa coas demais persoas e iniciouse no uso das convencións sociais	
CA3.2 - Interpretar de forma eficaz as mensaxes e as intencións comunicativas dos demais.	Escoita e interpreta mensaxes sinxelas emitidas por outras persoas	
CA3.5 - Evocar e expresar espontaneamente ideas a través do relato oral.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	É quen de realizar grafismos libres	
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Visita o recuncho da biblioteca, coñece as súas normas e goza nela	
CA6.1 - Percibir, identificar e discriminar sons.	Participa activamente nos xogos de discriminación de sons	
CA6.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Expresa (con axuda) a súa opinión sobre unha manifestación artística	
CA7.2 - Elaborar creacións plásticas explorando e utilizando diferentes materiais e técnicas e participando activamente no traballo en grupo.	Realiza obras plásticas explorando e empregando os diferentes materiais que se lle propoñen	
CA8.1 - Explorar as posibilidades expresivas do corpo a través da dramatización e da danza.	Participa nas actividades de danza e dramatización	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Demostra interese e gusto polas actividades nas que se empregan as TIC	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comunicación interpersoal: empatía e asertividade. - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia.

Contidos

- Achegamento á realidade lingüística da contorna. Fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses.
- A lingua galega como parte da identidade da nosa comunidade autónoma.
- Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses.
- Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias.
- escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios.
- A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura.
- Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.
- Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos.
- Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática.
- Uso do baile e da danza como medios de expresión.
- Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.
- Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
2	Castañas e cogomelos!	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo	TI
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Realiza creacións artísticas	
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Comprende algunhas palabras en ambas linguas oficiais	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.5 - Relacionarse coas demais persoas a través da fala empregando as expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.	Emprega unha linguaxe respetuosa coas demais persoas e iniciouse nas convencións sociais	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo	
CA3.5 - Evocar e expresar espontaneamente ideas a través do relato oral.	Participa nas situacións de comunicación que xurden na aula	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Progresa na súa motricidade fina	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Mantén unha actitude de escoita nos momentos de lectura por parte da persoa adulta	
CA5.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Expresa a súa opinión (con axuda) sobre unha manifestación artística	
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Participa nas actividades musicais e de dramatización	
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Exprésase mediante producións plásticas e disfruta do proceso	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Exprésase mediante producións plásticas e disfruta do proceso	
CA8.1 - Explorar as posibilidades expresivas do corpo a través da dramatización e da danza.	Participa con gusto nas actividades de dramatización e danza	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Demostra interese e gusto polas actividades nas que se empregan as TIC	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia. - Achegamento á realidade lingüística da contorna. Fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - A lingua galega como parte da identidade da nosa comunidade autónoma. - Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida.

Contidos

- Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios.
- escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas.
- Exploración das posibilidades sonoras, expresivas e creativas da voz e do corpo.
- Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Respecto polas producións alleas.
- Aproximación aos elementos básicos da expresión plástica, técnicas e procedementos.
- Respecto cara ás producións alleas.
- Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática.
- Uso do baile e da danza como medios de expresión.
- Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.
- Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
3	Mírome no espello	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo	TI
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Amosa interese ante diferentes manifestacións artísticas	
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Realiza creacións plásticas	
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo en diferentes linguas	
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Comprende algunhas palabras nas dúas linguas oficiais	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo en diferentes linguas	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Participa nas situacións de diálogo	
CA3.4 - Utilizar a linguaxe oral como instrumento regulador da acción nas interaccións cos demais con seguridade e confianza.	Emprega a linguaxe oral para satisfacer as súas necesidades e desexos	
CA4.1 - Mostrar interese por comunicarse a través de códigos escritos, convencionais ou non, valorando a súa función comunicativa.	Participa con interese en actividades onde se emprega a lingua escrita	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	É quen de realizar algúns grafismos sinxelos que se lle propoñen nas actividades	
CA5.4 - Participar en actividades de aproximación á literatura infantil, tanto de carácter individual coma en contextos dialóxicos e participativos, descubriendo, explorando e apreciando a beleza da linguaxe literaria.	Participa nas situacións de diálogo que se producen despois da escoita ou lectura dun conto	
CA5.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Expresa a súa opinión (con axuda) sobre unha manifestación artística	
CA6.1 - Percibir, identificar e discriminar sons.	Participa con interese nas actividades de discriminación de sons	
CA6.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Expresa a súa opinión (con axuda) sobre unha manifestación artística	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Participa nas actividades plásticas empregando os materiais propostos	
CA7.5 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas coherentes sobre as producións dos demais cunha actitude de respecto	
CA8.2 - Axustar harmonicamente o seu movemento ao dos demais e ao espazo como forma de expresión corporal libre, manifestando interese e iniciativa.	Participa e colabora cos demais nas actividades de expresión corporal	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Demostra interese e gusto polas actividades nas que se empregan as TIC	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade.

Contidos

- Ampliación do repertorio lingüístico individual.
- Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais.
- Recoñecemento das particularidades lingüísticas da contorna máis próxima.
- Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias.
- escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida.
- Interpretación da intención comunicativa das mensaxes.
- Intención comunicativa e achegamento ás principais características textuais e paratextuais. Primeiras hipóteses para a interpretación e a comprensión.
- Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Memorización e recitado de textos literarios.
- Conversacións e diálogos ao redor de textos literarios libres de prexuízos e estereotipos sexistas.
- Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.
- Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Aproximación aos elementos básicos da expresión plástica, técnicas e procedementos.
- Respecto cara ás producións alleas.
- Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática.
- Respecto cara ás producións alleas.
- Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.
- Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
4	Mundo animal	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
-------------------------	------------------------	----

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Amosa interese nas situa.cións de intercambio comunicativo.	TI
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Amosa interese ante representacións ou manifestacións artísticas.	
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Realiza creacións artísticas.	
CA2.5 - Relacionarse coas demais persoas a través da fala empregando as expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.	Emprega unha linguaxe respetuosa cos demais e se iniciou no uso das convencións sociais.	
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Amosa interese nas situacións de intercambio comunicativo en diferentes linguas.	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Participa nas situacións de diálogo que se dan na aula de forma coherente e empregando novo vocabulario.	
CA3.4 - Utilizar a linguaxe oral como instrumento regulador da acción nas interaccións cos demais con seguridade e confianza.	Emprega a linguaxe para satisfacer as súas necesidades e desexos.	
CA4.1 - Mostrar interese por comunicarse a través de códigos escritos, convencionais ou non, valorando a súa función comunicativa.	Participa con interese en actividades onde se emprega a lingua escrita.	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Realiza trazos os trazos traballados.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo	Emprega a linguaxe escrita (convencional ou non) para transmitir información.	
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Fai uso da biblioteca e respeta as normas que hai nela.	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Mostra unha actitude atenta e de escoita no momento da lectura de contos por parte da persoa adulta.	
CA6.1 - Percibir, identificar e discriminar sons.	Participa cpn gusto nas actividades de conciencia fonolóxica.	
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Participa nas actividades dramáticas e musicais que se lle propoñen.	
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Exprésase mediante producións artísticas.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA7.5 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas sobre as producións dos demais.	
CA7.6 - Elaborar creacións plásticas a partir de mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, oral, gráfico, escrito e corporal) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre eles.	Elabora obras plásticas a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	
CA8.1 - Explorar as posibilidades expresivas do corpo a través da dramatización e da danza.	Participa con gusto nas actividades de danza e dramatización que se lle propoñen.	
CA8.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas sobre as producións dos demais.	
CA8.4 - Interpretar corporalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e oral) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	É capaz de expresarse corporalmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Demostra interese e gusto polas actividades nas que se empregan as TIC	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade. - Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais. - Recoñecemento das particularidades lingüísticas da contorna máis próxima. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Interpretación da intención comunicativa das mensaxes. - Intención comunicativa e achegamento ás principais características textuais e paratextuais. Primeiras hipóteses para a interpretación e a comprensión. - Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica. - Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números. - Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación. - Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios. - A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura. - escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas. - Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos. - Recoñecemento da intención expresiva nas producións musicais e/ou sonoras. - Aprecio da escoita musical como fonte de gozo. - Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos. - Planificación da acción en producións plásticas. - Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais. - Exploración das posibilidades expresivas e comunicativas do propio corpo (cara, postura, ton, xestos) en actividades individuais e grupais libres de prexuízos e estereotipos sexistas. - Uso do baile e da danza como medios de expresión. - Respecto cara ás producións alleas. - Vivencia do xesto e do movemento como recursos corporais para a expresión, a comunicación e o intercambio afectivo. - Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo. - Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
5	Cantas cores e olores!	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Participa coherentemente nas situacións de intercambio comunicativo.	TI
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Expresase mediante as súas producións plásticas e disfruta do proceso.	
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Participa nas situacións de intercambio comunicativo en diferentes linguas.	
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Coñece palabras en ambas linguas oficiais.	
CA3.1 - Percibir, identificar e discriminar sons da lingua aumentando o seu repertorio comunicativo e adquirindo progresivamente unha maior precisión.	É capaz de discriminar os sons traballados.	
CA3.2 - Interpretar de forma eficaz as mensaxes e as intencións comunicativas dos demais.	Escoita e comprende mensaxes sinxelas emitidas por outras persoas.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.6 - Expresar oralmente mensaxes facendo transferencias doutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e corporal) e indagando nas posibilidades comunicativas que ofrece a combinación delas.	E quen de expresarse oralmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	
CA4.1 - Mostrar interese por comunicarse a través de códigos escritos, convencionais ou non, valorando a súa función comunicativa.	Participa con interese en actividades onde se emprega a lingua escrita.	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Mostra unha boa motricidade fina.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo	Fi uso da lingua escrita (convencional ou non) para transmitir información.	
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Fai uso da biblioteca como lugar no que desfruta e respecta as normas.	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Manten unha actitude atenta e de escoita na lectura de contos por parte da persoa adulta.	
CA6.1 - Percibir, identificar e discriminar sons.	Discrimina e identifica os sons traballados.	
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Exprésase a nivel artístico e desfruta do proceso.	
CA7.2 - Elaborar creacións plásticas explorando e utilizando diferentes materiais e técnicas e participando activamente no traballo en grupo.	Emprega os materiais propostos nas súas creacións plásticas.	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Expresase mediante as súas producións plásticas e desfruta do proceso.	
CA7.5 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas coherentes e respetuosas das producións dos demais.	
CA8.2 - Axustar harmonicamente o seu movemento ao dos demais e ao espazo como forma de expresión corporal libre, manifestando interese e iniciativa.	Participa axeitadamente nas actividades de expresión corporal libre.	
CA8.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas coherentes e respetuosas das producións dos demais.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Demostra interese e gusto polas actividades nas que se empregan as TIC	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade.

Contidos

- Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia.
- Ampliación do repertorio lingüístico individual.
- Achegamento á realidade lingüística da contorna. Fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses.
- Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses.
- Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais.
- Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias.
- Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida.
- Verbalización da secuencia de accións nunha actividade planificada.
- Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases.
- Intención comunicativa e achegamento ás principais características textuais e paratextuais. Primeiras hipóteses para a interpretación e a comprensión.
- Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica.
- Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas.
- Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios.
- A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura.
- Escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas.
- Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.
- Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos.
- Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa.
- Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos.
- Planificación da acción en producións plásticas.
- Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.
- Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática.
- Uso do baile e da danza como medios de expresión.
- Respecto cara ás producións alleas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vivencia do xesto e do movemento como recursos corporais para a expresión, a comunicación e o intercambio afectivo. - Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo. - Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
6	O baúl dos avós	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Participa coherentemente nas situacións de intercambio comunicativo.	TI
CA1.4 - Axustar o seu repertorio comunicativo ás propostas, aos interlocutores e ao contexto, indagando nas posibilidades expresivas das diferentes linguaxes.	Participa nas situacións de intercambio comunicativo que se dan en diferentes linguaxes.	
CA2.2 - Participar en diferentes situacións de uso das dúas linguas cooficiais recoñecendo a importancia de ambas as dúas para fomentar a riqueza cultural da nosa comunidade.	Participa en situacións de intercambio comunicativo en diferentes lingua.	
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Coñece palabras en ambas linguas oficiais.	
CA3.1 - Percibir, identificar e discriminar sons da lingua aumentando o seu repertorio comunicativo e adquirindo progresivamente unha maior precisión.	É capaz de discriminar os sons traballados.	
CA3.6 - Expresar oralmente mensaxes facendo transferencias doutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e corporal) e indagando nas posibilidades comunicativas que ofrece a combinación delas.	E quen de expresarse oralmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes.	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Mostra unha boa motricidade fina.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo.	Fi uso da lingua escrita (convencional ou non) para transmitir información.	
CA5.2 - Recorrer á biblioteca como fonte de información e gozo e banco de recursos, respectando as súas normas de uso.	Fai uso da biblioteca como lugar no que desfruta e respeta as normas.	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Manten unha actitude atenta e de escoita na lectura de contos por parte da persoa adulta.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Participa con interese en actividades dramáticas e musicais.	
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Expresase mediante as súas producións plásticas e disfruta do proceso.	
CA7.2 - Elaborar creacións plásticas explorando e utilizando diferentes materiais e técnicas e participando activamente no traballo en grupo.	Emprega os materiais propostos nas súas creacións plásticas.	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Expresase mediante as súas producións plásticas e disfruta do proceso.	
CA7.5 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Fai achegas coherentes e respetuosas das producións dos demais	
CA8.2 - Axustar harmonicamente o seu movemento ao dos demais e ao espazo como forma de expresión corporal libre, manifestando interese e iniciativa.	Participa axeitadamente nas actividades de expresión corporal libre.	
CA8.4 - Interpretar corporalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e oral) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	É capaz de expresarse corporalmente a partir de creacións feitas noutras linguaxes	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Demostra interese e gusto polas actividades nas que se empregan as TIC	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade. - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia. - Ampliación do repertorio lingüístico individual. - Achegamento á realidade lingüística da contorna. Fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Uso do vocabulario das dúas linguas cooficiais. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases. - Intención comunicativa e achegamento ás principais características textuais e paratextuais. Primeiras hipóteses para a interpretación e a comprensión. - Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica.

Contidos

- Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas.
- Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios.
- A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura.
- escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas.
- Discriminación de sons e identificación da fonte sonora.
- Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa.
- Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos.
- Planificación da acción en producións plásticas.
- Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.
- Aproximación aos xogos de expresión corporal e dramática.
- Uso do baile e da danza como medios de expresión.
- Respecto cara ás producións alleas.
- Vivencia do xesto e do movemento como recursos corporais para a expresión, a comunicación e o intercambio afectivo.
- Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.
- Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A miña intervención educativa buscará acadar o máximo desenvolvemento nos nenos axustándome ó momento evolutivo de cada un e respectando os seus ritmos e características individuais.

As actividades tratarán de presentarse de forma lúdica e atractiva e atendendo sempre o principio da aprendizaxe significativa. Estarán adaptadas ós diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e o seu carácter será aberto e flexible. Traballaremos sobre todo a través da observación, a escoita activa, a experimentación e o xogo.

Na metodoloxía incluírase o uso equilibrado e axustado das novas tecnoloxías como recurso didáctico para levar a cabo diferentes actividades, sempre adaptadas ós ritmos e necesidades do alumnado e ós recursos dispoñibles no centro.

A metodoloxía que utilizaremos ó longo de todo o curso estará baseada nos seguintes principios:

- Principio de aprendizaxe significativa: A aprendizaxe será significativa xa que a mesma asegura que os coñecementos adquiridos dentro e fóra da aula poidan ser empregados nas circunstancias nas que o alumno vive e nas cales poida chegar a necesitalos. Implica o capacitalos para comprender e interpretar a realidade, valorala, tomar

opcións e intervir sobre ela.

- Principio de globalización: A ensinanza será globalizada. A forma de vivir e coñecer nestas idades é global, calquera acción-interacción co seu entorno tanto físico como social, pon en xogo todos os ámbitos da súa persoa: intelectuais, físicos, emocionais. As actividades globais vivenciais son a forma de coñecemento que mellor se adecúa ás características do alumnado e ás finalidades educativas que perseguimos, xa que, cada proxecto é un anaco de vida real que levamos á aula e da que aprendemos. A partir deses proxectos, poderemos ofrecer unha realidade máis global, que lles permita unha conexión real cos seus intereses cotiás. Polo que, partindo da necesaria planificación do noso traballo como profesionais de infantil, daremos conta da debida flexibilidade e da improvisación.

- Principio de individualidade: Os procesos de construción do coñecemento son individuais, polo que os ritmos de aprendizaxe e desenvolvemento son diferentes aínda nun mesmo grupo de idade. Exporemos un traballo que responda a cada unha das individualidades, que permita a cada neno seguir o seu propio ritmo de aprendizaxe, en función das súas características persoais, de maneira que cada un reciba as axudas necesarias para lograr o máximo desenvolvemento das súas potencialidades. Evitaremos impor un único modelo ou meta a conseguir por todos os integrantes do grupo, ofrecendo unha ampla gama de ofertas onde atopen resposta as demandas e peculiaridades de cada un. Esta diferenza individual non é contraditoria cos procesos de socialización, que non só deben respectarse, senón que constitúen un dos obxectivos esenciais da escola.

- Principio de actividade lúdica: O xogo constitúe o modo fundamental de relación entre os nenos desta idade, de aí que sexa necesario concederlle o protagonismo que merece dentro do proceso educativo, evitando a falsa dicotomía entre xogo e traballo escolar. Daremos un carácter lúdico a moitas das nosas actividades.

- A afectividade funcionará como eixe, creando un ambiente no que o neno se sinta integrado no grupo. Atenderemos á diversidade e contribuiremos á socialización.

Esta metodoloxía prestará especial atención á relación, comunicación e cooperación coas familias, implicándoas o máximo posible no proceso de ensino aprendizaxe.

A distribución do tempo será flexible, adaptándonos ás necesidades dos nenos. Faremos uso de rutinas cotiás, que proporcionarán ó alumnado seguridade e confianza e axudarano a crear as súas primeiras nocións espacio-temporais. A distribución do espazo facilitará ó neno unha certa autonomía e libre desprazamento, así como o intercambio cos demais nenos. A aula estará organizada en recunchos ben diferenciados que o neno coñeza e ós que teña accesibilidade. Ademais estarán coidadas as condicións de ambientación, orde e limpeza, tratando de que a aula resulte un lugar acolledor para o neno.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Os materiais e recursos que se empreguen, estarán axeitados ós contidos programados, ás necesidades específicas de apoio educativo que poidan xurdir e ás características de cada contexto educativo. Estarán presentes na aula elementos e obxectos que favorezan a curiosidade, a exploración, a manipulación e o contacto co entorno máis próximo dos nenos, provocando a consecución de aprendizaxes máis significativos.
<ul style="list-style-type: none"> - Ferramentas tecnolóxicas: Ordenador de aula, proxector, conexión a internet, robots... - Materiais funxibles: convencionais e non convencionais. - Material non estruturado: de refugallo, elementos naturais... - Material artístico: pinturas, plastina, refugallo... - Material de psicomotricidade: estruturas de gomaespuma, cordas, balóns, aros... - Instrumentos musicais. - Material sensorial: mesa de luz, bandexas para a escritura sensorial (area, fariña...) - Material visual: carteis, bits, láminas... - Biblioteca de centro, de aula, libros, contos, álbumes... - Material de xogo simbólico. - Material de construción: bloques, crebacabezas, encaixes... - Comunidade educativa (alumnado, persoal docente e non docente e familias) e calquera persoa que interveña na vida do centro (visitas).

- Recursos proporcionados pola contorna, nun amplo sentido: todo o que se nos poida ofrecer o contexto que nos rodea.(parques, biblioteca do Concello, contorna natural...)

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial será entendida como proceso que leva implícito unha serie de acordos para a posterior planificación do proceso educativo baseado na análise, tanto das competencias clave do alumnado como das necesidades do grupo, na primeira unidade do curso

A avaliación inicial levarase a cabo a través de:

- A observación directa, sistemática e rexistrada da participación do alumnado nas actividades e propostas didácticas.
- A análise das producións plásticas, escritas... realizadas polo alumnado.
- Información aportada polas familias ou titores legais na entrevista inicial.
- Diagnóstico do estado físico, emocional, coñecementos previos e limitacións de cada alumno.

Terá especial importancia o factor preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a identificación temprana das necesidades educativas como para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias.

Esta avaliación inicial realizarase unha vez superado o periodo de adaptación, terase en conta información obtida durante este periodo, pero se agardará a que o alumno se amose adaptado ás rutinas e a realidade da aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade, segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade. O alumno obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado pola mestra.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa.

6. Medidas de atención á diversidade

As medidas de atención á diversidade son o conxunto de decisións que tomamos para adaptar o proceso de ensino-aprendizaxe, nun sentido amplo, á diversidade de alumnos por razóns persoais, familiares ou socioculturais.

Entre os obxectivos que perseguiremos, subliñamos:

- Favorecer a aceptación das diferenzas existentes entre os alumnos.
- Valorar a diversidade como fonte de enriquecemento.
- Dar unha resposta axeitada ás necesidades educativas de cada alumno a través de diversas propostas organizativas, metodolóxicas e de avaliación.
- Prever dificultades de aprendizaxe.
- Facilitar a colaboración e coordinación entre todos os membros da comunidade educativa.
- Potenciar unha resposta educativa de calidade.

A estratexia que desenvolveremos para atender á diversidade do alumnado caracterízase por:

- Ser mixta, conxuga a intervención directa e indirecta.
- Require a participación de todos os membros da comunidade educativa (profesores, familia, institucións etc.)

- Adaptarse ao contexto concreto (centro e alumnos)
- Ser planificada e concretada a través de medidas organizativas, curriculares e didácticas.

Deste xeito adecuaremos sempre a estrutura organizativa do centro e a xestión da aula ás carecterísticas do noso alumnado NEAE, e para iso levaremos a cabo medidas como:

- Flexibilización de espazos (recunchos, talleres, dentro/fóra da aula, medio λ) e tempo (alongar ou acurtar actividades en función das necesidades dos alumnos)
- Distintos agrupamentos: heteroxéneos ou homoxéneos, e de diferentes tamaños (individual, pequeno e gran grupo).
- Medidas organizativas e metodolóxicas para adaptarnos ós diferentes ritmos, motivacións e intereses. Falamos de estratexias de traballo indagatorias, de aprendizaxes cooperativas, bancos de actividades graduais
- Actuacións de apoio a alumnos con distintos ritmos de aprendizaxe dentro do mesmo nivel, acudindo os especialistas á aula. Para iso estableceranse uns horarios a principio de curso en coordinación con xefatura de estudos.
- Variedade de materiais e soportes para recompilar e transmitir a información: escritos, icónicos, audiovisuais, manipulativos, informáticos...
- Coordinación entre a escola e a familia.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Desenvolvemento afectivo e xestión emocional		X			X	X
ET.2 - Hábitos de control corporal	X		X			
ET.3 - Pautas elementais de convivencia e relación social	X			X		
ET.4 - Coidado da contorna e dos seres vivos		X		X		
ET.5 - Educación para o consumo responsable					X	
ET.6 - Educación igualitaria e libre de estereotipos			X			X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Carreira Solidaria	Participaremos na Carreira Solidaria a favor de Save the Children. Contaremos coa colaboración das familias e patrocinadores de cada neno.
Festas e Conmemoracións	Participaremos en distintas celebracións ó longo do curso organizadas pola comunidade educativa.

Actividade	Descrición
Visita a museos	Visitaremos algún dos museos da Coruña, de Arte e Científicos.
Visita a unha granxa-escola	No terceiro trimestre de curso visitaremos unha granxa-escola para aprender sobre o coidado de animais e plantas.
Concerto didáctico	Asistiremos a un concerto didáctico no Pazo da Ópera da Coruña.
Visita das familias	As familias do alumnado estarán invitadas a acudir á aula para participar ou colaborar en actividades puntuais ó longo do curso.
Biblioteca	Realizaremos préstamo de libros da biblioteca do centro e cada semana un neno levará a mochila viaxeira con diverso material da biblioteca.
Actividades do Concello e outros organismos	Participaremos en actividades educativas e culturais organizadas polo Concello ou outras entidades que nos resulten de interese e vaian xurdindo ó longo do curso.
Saída de fin de curso	Levaremos a cabo unha actividade lúdica para conmemorar o final de curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Deseño das actividades adecuadas ó alumnado
Elementos curriculares presentes nas actividades
Instrumentos de avaliación eficaces e axeitados
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades
Utilízase diversidade de materiais para acceder á información, para expresarse e para fomentar a motivación
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades
Temporalización de actividades adecuada
Empréganse diversos recursos didácticos.
Existe coordinación co equipo docente
Promóvese a participación das familias
A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe
Tivéronse en conta os intereses do alumnado no deseño de actividades e propostas
Individualización do proceso ás características de cada alumno

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso e posibilitando así as pertinentes modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ó rematar cada trimestre.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025256	CEIP Alfredo Brañas	A Laracha	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Crecedemento en harmonía	4º Inf.	6	210

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	3
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	12
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	15
9. Outros apartados	15

1. Introducción

Esta programación está pensada para traballar cun grupo de 4º de Educación Infantil que conta con 18 alumnos en total. Está deseñada para traballar no proceso de adquisición das competencias clave para a aprendizaxe permanente, dende un enfoque globalizado.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares establecéronse unhas temáticas xerais que actuarán como centro de interese orientativo, pero poderán ser modificadas ou ampliadas tendo en conta a realidade da aula e os intereses dos nenos. O mesmo ocorre coa temporalización, que é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as necesidades do grupo-clase. Deste xeito podemos atopar dúas unidades didácticas por trimestre entendidas como proxectos de aula. Estarán formadas por diferentes propostas, tarefas e actividades que tratarán de presentarse de forma lúdica e atractiva e atendendo sempre o principio da aprendizaxe significativa. Traballaremos sobre todo a través da observación, a escoita activa, a experimentación e o xogo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Progresar no coñecemento e no control do seu corpo e na adquisición de distintas estratexias, adecuando as súas accións á realidade da contorna dunha maneira segura para construír unha autoimaxe axustada e positiva.					1	1		1
OBX2 - Recoñecer, manifestar e regular progresivamente as súas emocións expresando necesidades e sentimentos para lograr o benestar emocional e a seguridade afectiva	1				1			
OBX3 - Adoptar modelos, normas e hábitos, desenvolvendo a confianza nas súas posibilidades e sentimentos de logro para promover un estilo de vida saudable e ecosocialmente responsable	1		1	1				
OBX4 - Establecer interaccións sociais en condicións de igualdade, valorando a importancia da amizade, do respecto e da empatía para construír a súa propia identidade baseada en valores democráticos e de respecto aos dereitos humanos						1		1

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Nica chega ó cole	Con esta unidade daremos a benvida a todos os nenos e nenas que comezan o cole por primeira vez. Presentaremos a Nica, un esquio de peluche que funcionará como mascota de aula. Nica servirá de fío conductor e eixe motivador en moitas das nosas actividades acompañándonos ó longo de todo o curso. Será a encargada de mostrarlle ós nenos a distribución e elementos da aula, o seu	35	X		

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Nica chega ó cole	funcionamento, as rutina, as normas de comportamento...	35	X		
2	Castañas e cogomelos!	Con esta unidade, pretendemos facer conscientes ós nenos de que estamos nunha nova estación, o outono. Mediante unha pequena saída ó campo, daremoslle a oportunidade de observar e explorar os acontecementos que se producen nesta época do ano. Neste contexto, repararemos nos froitos típicos da estación e falaremos dalgunhas festas e tradicións como o Samaín ou o Magosto.	35	X		
3	Mírome no espello	Con esta unidade trataremos de espertar a curiosidade dos nenos no coñecemento da súa propia imaxe corporal, favorecendo o seu desenvolvemento persoal e autoimaxe positiva. Realizaránse actividades que lles permitan coñecer e experimentar co seu propio corpo, facéndose conscientes das súas posibilidades e limitacións. Será ademais unha boa ocasión para incidir de xeito especial na importancia dos hábitos de hixiene e saúde corporal.	35		X	
4	Mundo animal	Con esta unidade achegaremos unha vez máis ós nenos ó medio natural para centrarnos na observación dalgúns animais e identificación dalgunhas das súas características e funcións vitais. Aproveitaremos este momento para fomentar actitudes de respecto cara eles, tratando de que os nenos os valoren como seres vivos que aportan ós humanos numerosos beneficios.	35		X	
5	Cantas cores e olores!	Nesta unidade, aproveitando a chegada da primavera, presentaremos ós nenos unha serie de experiencias que lles permitan coñecer algo máis sobre o mundo vexetal e o coidado do medio ambiente. Aproveitaremos para traballar e implicarnos no coidado do horto escolar. Deste xeito, ofreceremos ós nenos observacións directas do crecemento e desenvolvemento das plantas e dalgunhas das súas características.	35			X
6	O baúl dos avós	Esta unidade trata de espertar a curiosidade dos nenos polas costumes e tradicións galegas. Fomentando a interacción cos avós e maiores, e presentando actividades lúdicas e atractivas, procuraremos que os pequenos coñezan algo máis sobre o noso folclore valorándoo como parte importante da nosa identidade.	35			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Nica chega ó cole	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Adapta as súas posibilidades motrices ás actividades da vida cotiá e o emprego de diferentes obxectos.		
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	É quen de coordinar a súa acción coa de compañeiros e compañeiras cando o xogo o require.		
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Manexa diferentes útiles.		
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Adapta o seu comportamento a determinadas situacións coñecidas.	TI	
CA2.7 - Expresar inquietudes, gustos e preferencias mostrando satisfacción e seguridade sobre os logros conseguidos.	Fai aportacións (con axuda) en situacións de intercambio comunicativo sobre gustos ou preferencias.		
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Manexa diferentes útiles.		
CA4.3 - Participar con iniciativa en xogos e actividades colectivas relacionándose con outras persoas con actitudes de afecto e empatía e evitando todo tipo de discriminación.	Participa en xogos e actividades colectivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas. - Aceptación construtiva de erros e correccións: manifestacións de superación e logro. - Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade. - Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións. - Estratexias de autorregulación da conduta. Empatía e respecto. - Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá.

UD	Título da UD	Duración
2	Castañas e cogomelos!	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.4 - Construír unha imaxe positiva propia e aceptar a súa identidade manifestando confianza nas súas posibilidades e recoñecendo as súas limitacións	Recoñece as súas posibilidades e limitacións.	TI
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Actúa autónomamente de acordo a súa idade.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Axusta os seus movementos ó xogo dirixido ou espontáneo.	
CA2.6 - Ofrecer e pedir axuda en situacións cotiás valorando os beneficios da cooperación e da axuda entre iguais.	É capaz de pedir axuda cando o precisa ou colaborar para facilitar as cousas a un compañeiro.	
CA3.5 - Respetar a secuencia temporal asociada aos acontecementos e actividades cotiás, adaptándose ás rutinas establecidas para o grupo e desenvolvendo comportamentos respectuosos cara ás demais persoas.	Adaptase ós tempos das rutinas de aula.	
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecerlas.	Participa nas actividades culturais que se levan a cabo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Avance e control progresivo da motricidade fina. - Valoración do traballo ben feito: desenvolvemento inicial de hábitos e actitudes de esforzo, constancia, organización, atención e iniciativa. - Hábitos e prácticas sostibles e ecosocialmente responsables relacionadas coa alimentación, coa hixiene, coa actividade física, co descanso, co autocoidado e co coidado da contorna. - Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos. - Celebracións, costumes e tradicións. Ferramentas para o aprecio dos sinais de identidade étnico-cultural presentes na súa contorna. - Asentamentos e actividades da contorna.

UD	Título da UD	Duración
3	Mírome no espello	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Controla o seu corpo en diferentes situacións motrices.	TI
CA1.2 - Recoñecer, identificar e representar o corpo na súa globalidade e nas súas diferentes partes mostrando un nivel de detalle acorde á súa idade ou estado madurativo, chegando a interiorizar paulatinamente o seu esquema corporal	Realiza a representación do seu corpo de forma sinxela e acorde a súa idade.	
CA1.7 - Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade	Recoñece algunhas semellanzas e diferenzas entre as persoas.	
CA2.8 - Participar con iniciativa en xogos e actividades colectivas relacionándose con outras persoas con actitudes de afecto e empatía, aceptando as diferenzas individuais e evitando todo tipo de discriminación.	Acepta as diferenzas individuais nos xogos e nas actividades colectivas.	
CA3.3 - Identificar situacións de risco e actuar coherentemente ante elas, aceptando as normas.	Acepta as normas evitando riscos.	
CA3.6 - Resolver con iniciativa e autonomía actividades da vida cotiá, colaborar en tarefas e aceptar as normas.	É autónomo de acordo a súa idade e cumpre as normas.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Imita diferentes situacións no xogo simbólico.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Imaxe global e segmentaria do corpo: características individuais e percepción dos cambios físicos. Autoimaxe positiva e axustada ante os demais. - Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade. - O xogo como ferramenta de exploración persoal. - Aceptación das normas de comportamento establecidas durante as comidas, os desprazamentos, o descanso e a hixiene. - Actividade física estruturada con diferentes graos de intensidade. - A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.

Contidos
- Resolución de conflitos xurdidos nas interaccións sociais.

UD	Título da UD	Duración
4	Mundo animal	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Adapta as súas posibilidades motrices ás actividades da vida cotiá e o emprego de diferentes útiles.	TI
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Manexa diferentes útiles.	
CA2.1 - Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender as dos demais.	Fai aportacións (con axuda) sobre as súas vivencias e emocións.	
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecelas.	Parcipa nas actividades culturais que se levan a cabo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Estratexias para a resolución de conflitos e para o desenvolvemento da resiliencia. - Estratexias de autorregulación da conduta. Empatía e respecto.

UD	Título da UD	Duración
5	Cantas cores e olores!	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
-------------------------	------------------------	----

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Adapta as súas posibilidades motrices as actividades da vida cotiá e o emprego dos diferentes útiles.	TI
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Utiliza diferentes útiles de forma autónoma segundo as necesidades de cada situación e acorde a súa idade.	
CA2.6 - Ofrecer e pedir axuda en situacións cotiás valorando os beneficios da cooperación e da axuda entre iguais.	É capaz de pedir axuda cando necesita e adaptar o seu comportamento ás necesidades dos demais.	
CA3.2 - Recoñecer hábitos de saúde, alimentación saudable, hixiene corporal e benestar utilizando adecuadamente espazos e materiais.	Recoñece hábitos saudables.	
CA3.6 - Resolver con iniciativa e autonomía actividades da vida cotiá, colaborar en tarefas e aceptar as normas.	Resolve problemas con axuda e respectando as normas.	
CA4.1 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Participa nos xogos e actividades da vida cotiá.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas. - Valoración do traballo ben feito: desenvolvemento inicial de hábitos e actitudes de esforzo, constancia, organización, atención e iniciativa. - Identificación de situacións perigosas adoptando comportamentos axeitados na prevención de accidentes e enfermidades. - Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc. - Estratexias de autorregulación da conduta. Empatía e respecto.

UD	Título da UD	Duración
6	O baúl dos avós	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
-------------------------	------------------------	----

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Recoñecer as percepción sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Explica, con axuda, algunhas sensacións que lle producen os seus sentidos.	TI
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Adapta as súas posibilidades motrices ás actividades e o emprego de diferentes útiles.	
CA2.2 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Participa en xogos e actividades da vida cotiá.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Participa en situacións de xogo respectando as normas.	
CA4.2 - Respetar a secuencia temporal asociada aos acontecementos e actividades cotiás, adaptándose ás rutinas establecidas para o grupo e desenvolvendo comportamentos respectuosos cara ás demais persoas.	Adaptase ós tempos das diferentes rutinas de aula.	
CA4.3 - Participar con iniciativa en xogos e actividades colectivas relacionándose con outras persoas con actitudes de afecto e empatía e evitando todo tipo de discriminación.	Participa nos xogos e actividades colectivas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Descubrimento dos cambios que se producen nas persoas co paso do tempo, respectando as diferenzas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Ferramentas para a identificación, expresión, aceptación e control progresivo das propias emocións, sentimentos, vivencias, preferencias e intereses. - Aceptación construtiva de erros e correccións: manifestacións de superación e logro. - Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións. - Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá. - Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A miña intervención educativa buscará acadar o máximo desenvolvemento nos nenos axustándose ó momento evolutivo de cada un e respectando os seus ritmos e características individuais. As actividades tratarán de presentarse de forma lúdica e atractiva e atendendo sempre o principio da aprendizaxe significativa. Estarán adaptadas ós diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e o seu carácter será aberto e flexible. Traballaremos sobre todo a través da observación, a escoita activa, a experimentación e o xogo.

Na metodoloxía incluírase o uso equilibrado e axustado das novas tecnoloxías como recurso didáctico para levar a cabo diferentes actividades, sempre adaptadas ós ritmos e necesidades do alumnado e ós recursos dispoñibles no centro.

A metodoloxía que utilizaremos ó longo de todo o curso estará baseada nos seguintes principios:

- Principio de aprendizaxe significativa: A aprendizaxe será significativa xa que a mesma asegura que os coñecementos adquiridos dentro e fóra da aula poidan ser empregados nas circunstancias nas que o alumno vive e nas cales poida chegar a necesitalos. Implica o capacitalos para comprender e interpretar a realidade, valorala, tomar opcións e intervir sobre ela.

- Principio de globalización: A ensinanza será globalizada. A forma de vivir e coñecer nestas idades é global, calquera acción-interacción co seu entorno tanto físico como social, pon en xogo todos os ámbitos da súa persoa: intelectuais, físicos, emocionais. As actividades globais vivenciais son a forma de coñecemento que mellor se adecúa ás características do alumnado e ás finalidades educativas que perseguimos, xa que, cada proxecto é un anaco de vida real que levamos á aula e da que aprendemos. A partir deses proxectos, poderemos ofrecer unha realidade máis global, que lles permita unha conexión real cos seus intereses cotiás. Polo que, partindo da necesaria planificación do noso traballo como profesionais de infantil, daremos conta da debida flexibilidade e da improvisación.

- Principio de individualidade: Os procesos de construción do coñecemento son individuais, polo que os ritmos de aprendizaxe e desenvolvemento son diferentes aínda nun mesmo grupo de idade. Exporemos un traballo que responda a cada unha das individualidades, que permita a cada neno seguir o seu propio ritmo de aprendizaxe, en función das súas características persoais, de maneira que cada un reciba as axudas necesarias para lograr o máximo desenvolvemento das súas potencialidades. Evitaremos impor un único modelo ou meta a conseguir por todos os integrantes do grupo, ofrecendo unha ampla gama de ofertas onde atopen resposta as demandas e peculiaridades de cada un. Esta diferenza individual non é contraditoria cos procesos de socialización, que non só deben respectarse, senón que constitúen un dos obxectivos esenciais da escola.

- Principio de actividade lúdica: O xogo constitúe o modo fundamental de relación entre os nenos desta idade, de aí que sexa necesario concederlle o protagonismo que merece dentro do proceso educativo, evitando a falsa dicotomía entre xogo e traballo escolar. Daremos un carácter lúdico a moitas das nosas actividades.

- A afectividade funcionará como eixe, creando un ambiente no que o neno se sinta integrado no grupo. Atenderemos á diversidade e contribuiremos á socialización.

Esta metodoloxía prestará especial atención á relación, comunicación e cooperación coas familias, implicándoas o máximo posible no proceso de ensino aprendizaxe.

A distribución do tempo será flexible, adaptándonos ás necesidades dos nenos. Faremos uso de rutinas cotiás, que proporcionarán ó alumnado seguridade e confianza e axudarano a crear as súas primeiras noións espacio-temporais. A distribución do espazo facilitará ó neno unha certa autonomía e libre desprazamento, así como o intercambio cos demais nenos. A aula estará organizada en recunchos ben diferenciados que o neno coñeza e ós que teña accesibilidade. Ademais estarán coidadas as condicións de ambientación, orde e limpeza, tratando de que a aula resulte un lugar acolledor para o neno.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Os materiais e recursos que se empreguen, estarán axeitados ós contidos programados, ás necesidades específicas de apoio educativo que poidan xurdir e ás características de cada contexto educativo. Estarán presentes na aula elementos e obxectos que favorezan a curiosidade, a exploración, a manipulación e o contacto co entorno máis próximo dos nenos, provocando a consecución de aprendizaxes máis significativos.

- Ferramentas tecnolóxicas: Ordenador de aula, proxector, conexión a internet, robots...
- Materiais funxibles: convencionais e non convencionais.
- Material non estruturado: de refugallo, elementos naturais...
- Material artístico: pinturas, plastina, refugallo...

- Material de psicomotricidade: estruturas de gomaespuma, cordas, balóns, aros...
- Instrumentos musicais.
- Material sensorial: mesa de luz, bandexas para a escritura sensorial (area, fariña...)
- Material visual: carteis, bits, láminas...
- Biblioteca de centro, de aula, libros, contos, álbumes...
- Material de xogo simbólico.
- Material de construción: bloques, crebacabezas, encaixes...
- Comunidade educativa (alumnado, persoal docente e non docente e familias) e calquera persoa que interveña na vida do centro (visitas).
- Recursos proporcionados pola contorna, nun amplo sentido: todo o que se nos poida ofrecer o contexto que nos rodea.(parques, biblioteca do Concello, contorna natural...)

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial será entendida como proceso que leva implícito unha serie de acordos para a posterior planificación do proceso educativo baseado na análise, tanto das competencias clave do alumnado como das necesidades do grupo, na primeira unidade do curso

A avaliación inicial levarase a cabo a través de:

- A observación directa, sistemática e rexistrada da participación do alumnado nas actividades e propostas didácticas.
- A análise das producións plásticas, escritas... realizadas polo alumnado.
- Información aportada polas familias ou titores legais na entrevista inicial.
- Diagnóstico do estado físico, emocional, coñecementos previos e limitacións de cada alumno.

Terá especial importancia o factor preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a identificación temprana das necesidades educativas como para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias.

Esta avaliación inicial realizarase unha vez superado o periodo de adaptación, terase en conta información obtida durante este periodo, pero se agardará a que o alumno se amose adaptado ás rutinas e a realidade da aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade, segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade. O alumno obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado pola mestra.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa.

6. Medidas de atención á diversidade

As medidas de atención á diversidade son o conxunto de decisións que tomamos para adaptar o proceso de ensino-aprendizaxe, nun sentido amplo, á diversidade de alumnos por razóns persoais, familiares ou socioculturais.

Entre os obxectivos que perseguiremos, subliñamos:

- Favorecer a aceptación das diferenzas existentes entre os alumnos.
- Valorar a diversidade como fonte de enriquecemento.
- Dar unha resposta axeitada ás necesidades educativas de cada alumno a través de diversas propostas

organizativas, metodolóxicas e de avaliación.

- Prever dificultades de aprendizaxe.
- Facilitar a colaboración e coordinación entre todos os membros da comunidade educativa.
- Potenciar unha resposta educativa de calidade.

A estratexia que desenvolveremos para atender á diversidade do alumnado caracterízase por:

- Ser mixta, conxuga a intervención directa e indirecta.
- Require a participación de todos os membros da comunidade educativa (profesores, familia, institucións etc.)
- Adaptarse ao contexto concreto (centro e alumnos)
- Ser planificada e concretada a través de medidas organizativas, curriculares e didácticas.

Deste xeito adecuaremos sempre a estrutura organizativa do centro e a xestión da aula ás carecterísticas do noso alumnado NEAE, e para iso levaremos a cabo medidas como:

- Flexibilización de espazos (recunchos, talleres, dentro/fóra da aula, medio λ) e tempo (alongar ou acurtar actividades en función das necesidades dos alumnos)
- Distintos agrupamentos: heteroxéneos ou homoxéneos, e de diferentes tamaños (individual, pequeno e gran grupo).
- Medidas organizativas e metodolóxicas para adaptarnos ós diferentes ritmos, motivacións e intereses. Falamos de estratexias de traballo indagatorias, de aprendizaxes cooperativas, bancos de actividades graduais
- Actuacións de apoio a alumnos con distintos ritmos de aprendizaxe dentro do mesmo nivel, acudindo os especialistas á aula. Para iso estableceranse uns horarios a principio de curso en coordinación con xefatura de estudos.
- Variedade de materiais e soportes para recompilar e transmitir a información: escritos, icónicos, audiovisuais, manipulativos, informáticos...
- Coordinación entre a escola e a familia.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Desenvolvemento afectivo e xestión emocional		X			X	X
ET.2 - Hábitos de control corporal	X		X			
ET.3 - Pautas elementais de convivencia e relación social	X			X		
ET.4 - Coidado da contorna e dos seres vivos		X		X		
ET.5 - Educación para o consumo responsable					X	
ET.6 - Educación igualitaria e libre de estereotipos			X			X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Carreira Solidaria	Participaremos na Carreira Solidaria a favor de Save the Children. Contaremos coa colaboración das familias e patrocinadores de cada neno.
Festas e Conmemoracións	Participaremos en distintas celebracións ó longo do curso organizadas pola comunidade educativa.
Visita a museos	Visitaremos algún dos museos da Coruña, de Arte e Científicos.
Visita a unha granxa-escola	No terceiro trimestre de curso visitaremos unha granxa-escola para aprender sobre o coidado de animais e plantas.
Concerto Didáctico	Asistiremos a un concerto didáctico no Pazo da Ópera da Coruña.
Visita das familias	As familias do alumnado estarán invitadas a acudir á aula para participar ou colaborar en actividades puntuais ó longo do curso.
Biblioteca	Realizaremos préstamo de libros da biblioteca do centro e cada semana un neno levará a mochila viaxeira con diverso material da biblioteca.
Actividades do Concello e outros organismos	Participaremos en actividades educativas e culturais organizadas polo Concello ou outras entidades que nos resulten de interese e vaian xurdindo ó longo do curso.
Saída de fin de curso	Levaremos a cabo unha actividade lúdica para conmemorar o final de curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Deseño das actividades adecuadas ó alumnado
Elementos curriculares presentes nas actividades
Instrumentos de avaliación eficaces e axeitados
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades
Utilízase diversidade de materiais para acceder á información, para expresarse e para fomentar a motivación
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades
Temporalización de actividades adecuada
Empréganse diversos recursos didácticos.
Existe coordinación co equipo docente
Promóvese a participación das familias

A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe
Tivéronse en conta os intereses do alumnado no deseño de actividades e propostas
Individualización do proceso ás características de cada alumno

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso e posibilitando así as pertinentes modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ó rematar cada trimestre.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025256	CEIP Alfredo Brañas	A Laracha	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Descubrimento e exploración da contorna	4º Inf.	6	210

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	13
4.2. Materiais e recursos didácticos	14
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	15
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	15
6. Medidas de atención á diversidade	15
7.1. Concreción dos elementos transversais	16
7.2. Actividades complementarias	16
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	17
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	18
9. Outros apartados	18

1. Introducción

Esta programación está pensada para traballar cun grupo de 4º de Educación Infantil que conta con 18 alumnos en total. Está deseñada para traballar no proceso de adquisición das competencias clave para a aprendizaxe permanente, dende un enfoque globalizado.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares establecéronse unhas temáticas xerais que actuarán como centro de interese orientativo, pero poderán ser modificadas ou ampliadas tendo en conta a realidade da aula e os intereses dos nenos. O mesmo ocorre coa temporalización, que é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as necesidades do grupo-clase. Deste xeito podemos atopar dúas unidades didácticas por trimestre entendidas como proxectos de aula. Estarán formadas por diferentes propostas, tarefas e actividades que tratarán de presentarse de forma lúdica e atractiva e atendendo sempre o principio da aprendizaxe significativa. Traballaremos sobre todo a través da observación, a escoita activa, a experimentación e o xogo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar as características de materiais, obxectos e coleccións e establecer relacións entre eles, mediante a exploración, a manipulación sensorial, o manexo de ferramentas sinxelas e o desenvolvemento das destrezas lóxico-matemática para descubrir e crear unha idea cada vez máis complexa do mundo.			1		1			
OBX2 - Desenvolver, de maneira progresiva, os procedementos do método científico e as destrezas do pensamento computacional, a través de procesos de observación e manipulación de obxectos, para iniciarse na interpretación da contorna e responder de forma creativa ás situacións e aos retos que se presenten.			1				1	
OBX3 - Recoñecer elementos e fenómenos da natureza amosando interese polos hábitos que inciden sobre ela para apreciar a importancia do uso sostible, o coidado e a conservación da contorna na vida das persoas.			1			1		
OBX4 - Identificar as características e funcións dos grupos e organizacións da comunidade, apreciando algúns elementos significativos propios da cultura galega como base para a construción da identidade social desde o coñecemento e a valoración das particularidades do mundo circundante.					1			1

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Nica chega ó cole	Con esta unidade daremos a benvida a todos os nenos e nenas que comezan o cole por primeira vez. Presentaremos a Nica, un esquio de peluche que funcionará como mascota de aula. Nica servirá de fío conductor e eixe motivador en moitas das nosas actividades acompañándonos ó longo de todo o curso. Será a encargada de mostrarlle ós nenos a distribución e elementos da aula, o seu funcionamento, as rutina, as normas de comportamento...	35	X		
2	Castañas e cogomelos!	Con esta unidade, pretendemos facer conscientes ós nenos de que estamos nunha nova estación, o outono. Mediante unha pequena saída ó campo, daremoslle a oportunidade de observar e explorar os acontecementos que se producen nesta época do ano. Neste contexto, repararemos nos froitos típicos da estación e falaremos dalgunhas festas e tradicións como o Samaín ou o Magosto.	35	X		
3	Mírome no espello	Con esta unidade trataremos de espertar a curiosidade dos nenos no coñecemento da súa propia imaxe corporal, favorecendo o seu desenvolvemento persoal e autoimaxe positiva. Realizaráanse actividades que lles permitan coñecer e experimentar co seu propio corpo, facéndose conscientes das súas posibilidades e limitacións. Será ademais unha boa ocasión para incidir de xeito especial na importancia dos hábitos de hixiene e saúde corporal.	35		X	
4	Mundo animal	Con esta unidade achegaremos unha vez máis ós nenos ó medio natural para centrarnos na observación dalgúns animais e identificación dalgunhas das súas características e funcións vitais. Aproveitaremos este momento para fomentar actitudes de respecto cara eles, tratando de que os nenos os valoren como seres vivos que aportan ós humanos numerosos beneficios.	35		X	
5	Cantas cores e olores!	Nesta unidade, aproveitando a chegada da primavera, presentaremos ós nenos unha serie de experiencias que lles permitan coñecer algo máis sobre o mundo vexetal e o coidado do medio ambiente. Aproveitaremos para traballar e implicarnos no coidado do horto escolar. Deste xeito, ofreceremos ós nenos observacións directas do crecemento e desenvolvemento das plantas e dalgunhas das súas características.	35			X
6	O baúl dos avós	Esta unidade trata de espertar a curiosidade dos nenos polas costumes e tradicións galegas. Fomentando a interacción cos avós e maiores, e presentando actividades lúdicas e atractivas, procuraremos que os pequenos coñezan algo máis sobre o noso folclore valorándoo como parte importante da nosa identidade.	35			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Nica chega ó cole	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Explora os atributos de diferentes obxectos a través da manipulación.	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece algunha forma xeométrica básica.	
CA1.5 - Situarse adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Situa o propio corpo segundo o espacio e os obxectos presentes.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións dos demais.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM	
CA3.4 - Descubrir e recoñecer os elementos máis identificativos do patrimonio natural, tanto da contorna coma da comunidade.	Participa en actividades de descubrimento dos elementos máis identificativos do patrimonio natural e social da súa contorna.	
CA4.1 - Identificar o núcleo familiar e a escola como os primeiros grupos sociais de pertenza valorando positivamente as relacións afectivas que se establecen e a súa importancia no desenvolvemento persoal.	Recoñece a familia e a escola como principais fontes de benestar afectivo.	
CA4.2 - Valorar a importancia das relacións sociais coas persoas da súa contorna.	Relacionase con varias das persoas da súa contorna.	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Participa nas festas e celebracións que se levan a cabo no centro.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respetto dos seus dereitos. - Respetto e protección do medio natural. Respetto polo patrimonio cultural presente no medio físico. - A escola. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
2	Castañas e cogomelos!	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Explora e descubre os atributos de diferentes obxectos a través da manipulación.	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece algunha forma xeométrica básica.	
CA1.5 - Situarse adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Situa o propio corpo segundo o espacio e os obxectos presentes.	
CA2.3 - Aplicar estratexias para canalizar a frustración ante as dificultades ou os problemas.	Adapta o seu comportamento para superar situacións problemáticas.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións dos demais.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM	
CA3.1 - Mostrar unha actitude de respecto e coidado e protección cara ao medio natural e os animais identificando o impacto dalgunhas accións humanas sobre el.	Recoñece situacións perxudiciais para o noso medio natural.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.2 - Establecer relacións causa-efecto entre o medio natural e social a partir do coñecemento e da observación dalgúns fenómenos naturais e dos elementos patrimoniais presentes no medio físico.	Identifica algúns fenómenos naturais e os seus efectos.	
CA3.6 - Valorar a necesidade de coidar e de respectar os seres vivos.	Respecta e valora ós seres vivos do seu contorno.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respecto dos seus dereitos. - Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.

UD	Título da UD	Duración
3	Mírome no espello	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Emprega correctamente e comprende os cuantificadores básicos.	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece e nomea as formas xeométricas básicas.	
CA1.5 - Situar adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Situa o propio corpo segundo o espacio e os obxectos presentes.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.2 - Xestionar situacións, dificultades, retos ou problemas planificando secuencias de actividades, mostrando interese e iniciativa e colaborando cos seus iguais.	Idea solucións para resolver diferentes situacións problemáticas.	
CA2.3 - Aplicar estratexias para canalizar a frustración ante as dificultades ou os problemas.	Adapta o seu comportamento para superar situacións problemáticas.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións dos demais.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM	
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Identifica elementos naturais imprescindibles na vida das persoas.	
CA4.3 - Recoñecer diferentes modelos familiares mostrando respecto polas diferenzas. Descubrir e identificar os parentescos.	Identifica diferentes modelos de familia e parentescos.	
CA4.4 - Descubrir as distintas profesións, organizacións e servizos da contorna valorando as súas funcións e a importancia social da súa actividade.	Coñece algunhas profesións da súa contorna.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Emprego de cuantificadores básicos contextualizados. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respetto dos seus dereitos. - Respetto e protección do medio natural. Respetto polo patrimonio cultural presente no medio físico. - A familia e os distintos modelos familiares. A súa estrutura e os seus membros.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Relacións de parentesco. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
4	Mundo animal	35

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Asocia algunhas cantidades co número correspondente.	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece e debuxa as formas xeométricas básicas.	
CA1.6 - Describir e representar graficamente a súa situación con relación aos obxectos e ás demais persoas usando vocabulario topolóxico básico.	Representa graficamente a súa situación no espazo.	
CA2.2 - Xestionar situacións, dificultades, retos ou problemas planificando secuencias de actividades, mostrando interese e iniciativa e colaborando cos seus iguais.	Idea solucións para resolver diferentes situacións problemáticas.	
CA2.3 - Aplicar estratexias para canalizar a frustración ante as dificultades ou os problemas.	Adapta o seu comportamento para superar situacións problemáticas.	
CA2.4 - Expor hipóteses acerca do comportamento de certos elementos ou materiais verificándoos a través da manipulación e da actuación sobre eles.	Participa activamente en actividades de observación, formulación de preguntas e experimentación.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións dos demais.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM	
CA3.1 - Mostrar unha actitude de respecto e coidado e protección cara ao medio natural e os animais identificando o impacto dalgunhas accións humanas sobre el.	Recoñece situacións perxudiciais para o medio natural.	
CA3.2 - Establecer relacións causa-efecto entre o medio natural e social a partir do coñecemento e da observación dalgúns fenómenos naturais e dos elementos patrimoniais presentes no medio físico.	Identifica algúns fenómeno natural e os seus efectos.	
CA3.5 - Identificar trazos comúns e diferentes entre seres vivos e inertes, así como as súas características máis significativas.	Diferencia seres vivos e inertes.	
CA3.6 - Valorar a necesidade de coidar e de respectar os seres vivos.	Valora e respecta os seres vivos do seu contorno.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e graffa. Situacións nas que se fai necesario medir. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Estratexias de planificación, organización ou autorregulación de tarefas. Iniciativa na procura de acordos ou consensos na toma de decisións. - Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respecto dos seus dereitos. - Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.

UD	Título da UD	Duración
5	Cantas cores e olores!	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Iniciouse nas habilidades de cálculo e recoñecemento dos números.	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece e debuxa as formas xeométricas básicas.	
CA1.6 - Describir e representar graficamente a súa situación con relación aos obxectos e ás demais persoas usando vocabulario topolóxico básico.	Representa graficamente a súa situación no espazo.	
CA1.7 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas.	
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Identifica nocións temporais básicas.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas.	
CA2.4 - Expor hipóteses acerca do comportamento de certos elementos ou materiais verificándoos a través da manipulación e da actuación sobre eles.	Participa activamente en actividades de observación, formulación de preguntas e experimentación.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións alleas.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM.	
CA3.1 - Mostrar unha actitude de respecto e coidado e protección cara ao medio natural e os animais identificando o impacto dalgunhas accións humanas sobre el.	Recoñece situacións perxudiciais para o medio ambiente.	
CA3.2 - Establecer relacións causa-efecto entre o medio natural e social a partir do coñecemento e da observación dalgúns fenómenos naturais e dos elementos patrimoniais presentes no medio físico.	Identifica algún fenómeno natural e os seus efectos.	
CA3.6 - Valorar a necesidade de coidar e de respectar os seres vivos.	Respecta e valora os seres vivos do seu contorno.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir. - Adquisición do concepto de tempo nas actividades cotiás e a súa organización: antes-despois, día-noite, estacións, ciclos, calendario... - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Estratexias de planificación, organización ou autorregulación de tarefas. Iniciativa na procura de acordos ou consensos na toma de decisións. - Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respetto dos seus dereitos.

Contidos
- Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.

UD	Título da UD	Duración
6	O baúl dos avós	35

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Iniciouse nas habilidades de cálculo e recoñecemento dos números.	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece e debuxa as formas xeométricas básicas.	
CA1.6 - Describir e representar graficamente a súa situación con relación aos obxectos e ás demais persoas usando vocabulario topolóxico básico.	Representa graficamente a súa situación no espazo.	
CA1.7 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas.	
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas.	
CA2.4 - Expor hipóteses acerca do comportamento de certos elementos ou materiais verificándoos a través da manipulación e da actuación sobre eles.	Participa activamente en actividades de observación, formulación de preguntas e experimentación.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións alleas.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM.	
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Identifica elementos naturais imprescindibles na vida das persoas.	
CA4.4 - Descubrir as distintas profesións, organizacións e servizos da contorna valorando as súas funcións e a importancia social da súa actividade.	Diferencia algunhas profesións da súa contorna.	
CA4.6 - Identificar elementos propios do patrimonio cultural de Galicia e algúns dos seus personaxes máis relevantes.	Recoñece algún elemento ou personaxe do patrimonio cultural galego.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración.
- Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación.
- Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir.
- Adquisición do concepto de tempo nas actividades cotiás e a súa organización: antes-despois, día-noite, estacións, ciclos, calendario...
- Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento.
- Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna.
- Estratexias de planificación, organización ou autorregulación de tarefas. Iniciativa na procura de acordos ou consensos na toma de decisións.
- Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento.
- Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos.
- Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas.
- Os seres vivos e as súas características.
- A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respecto dos seus dereitos.
- Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.
- Valoración de profesións e servizos da comunidade desde unha perspectiva de xénero.
- Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima.
- Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.
- Patrimonio e persoas relevantes da cultura galega.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A miña intervención educativa buscará acadar o máximo desenvolvemento nos nenos axustándose ó momento evolutivo de cada un e respectando os seus ritmos e características individuais.

As actividades tratarán de presentarse de forma lúdica e atractiva e atendendo sempre o principio da aprendizaxe significativa. Estarán adaptadas ós diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e o seu carácter será aberto e flexible. Traballaremos sobre todo a través da observación, a escoita activa, a experimentación e o xogo.

Na metodoloxía incluírase o uso equilibrado e axustado das novas tecnoloxías como recurso didáctico para levar a cabo diferentes actividades, sempre adaptadas ós ritmos e necesidades do alumnado e ós recursos dispoñibles no centro.

A metodoloxía que utilizaremos ó longo de todo o curso estará baseada nos seguintes principios:

- Principio de aprendizaxe significativa: A aprendizaxe será significativa xa que a mesma asegura que os coñecementos adquiridos dentro e fóra da aula poidan ser empregados nas circunstancias nas que o alumno vive e nas cales poida chegar a necesitalos. Implica o capacitalos para comprender e interpretar a realidade, valorala, tomar opcións e intervir sobre ela.
- Principio de globalización: A ensinanza será globalizada. A forma de vivir e coñecer nestas idades é global, calquera

acción-interacción co seu entorno tanto físico como social, pon en xogo todos os ámbitos da súa persoa: intelectuais, físicos, emocionais. As actividades globais vivenciais son a forma de coñecemento que mellor se adecúa ás características do alumnado e ás finalidades educativas que perseguimos, xa que, cada proxecto é un anaco de vida real que levamos á aula e da que aprendemos. A partir deses proxectos, poderemos ofrecer unha realidade máis global, que lles permita unha conexión real cos seus intereses cotiás. Polo que, partindo da necesaria planificación do noso traballo como profesionais de infantil, daremos conta da debida flexibilidade e da improvisación.

- Principio de individualidade: Os procesos de construción do coñecemento son individuais, polo que os ritmos de aprendizaxe e desenvolvemento son diferentes aínda nun mesmo grupo de idade. Exporemos un traballo que responda a cada unha das individualidades, que permita a cada neno seguir o seu propio ritmo de aprendizaxe, en función das súas características persoais, de maneira que cada un reciba as axudas necesarias para lograr o máximo desenvolvemento das súas potencialidades. Evitaremos impor un único modelo ou meta a conseguir por todos os integrantes do grupo, ofrecendo unha ampla gama de ofertas onde atopen resposta as demandas e peculiaridades de cada un. Esta diferenza individual non é contraditoria cos procesos de socialización, que non só deben respectarse, senón que constitúen un dos obxectivos esenciais da escola.

- Principio de actividade lúdica: O xogo constitúe o modo fundamental de relación entre os nenos desta idade, de aí que sexa necesario concederlle o protagonismo que merece dentro do proceso educativo, evitando a falsa dicotomía entre xogo e traballo escolar. Daremos un carácter lúdico a moitas das nosas actividades.

- A afectividade funcionará como eixe, creando un ambiente no que o neno se sinta integrado no grupo. Atenderemos á diversidade e contribuiremos á socialización.

Esta metodoloxía prestará especial atención á relación, comunicación e cooperación coas familias, implicándoas o máximo posible no proceso de ensino aprendizaxe.

A distribución do tempo será flexible, adaptándonos ás necesidades dos nenos. Faremos uso de rutinas cotiás, que proporcionarán ó alumnado seguridade e confianza e axudarano a crear as súas primeiras noións espacio-temporais. A distribución do espazo facilitará ó neno unha certa autonomía e libre desprazamento, así como o intercambio cos demais nenos. A aula estará organizada en recunchos ben diferenciados que o neno coñeza e ós que teña accesibilidade. Ademais estarán coidadas as condicións de ambientación, orde e limpeza, tratando de que a aula resulte un lugar acolledor para o neno.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Os materiais e recursos que se empreguen, estarán axeitados ós contidos programados, ás necesidades específicas de apoio educativo que poidan xurdir e ás características de cada contexto educativo. Estarán presentes na aula elementos e obxectos que favorezan a curiosidade, a exploración, a manipulación e o contacto co entorno máis próximo dos nenos, provocando a consecución de aprendizaxes máis significativos.

- Ferramentas tecnolóxicas: Ordenador de aula, proxector, conexión a internet, robots...
- Materiais funxibles: convencionais e non convencionais.
- Material non estruturado: de refugallo, elementos naturais...
- Material artístico: pinturas, plastina, refugallo...
- Material de psicomotricidade: estruturas de gomaespuma, cordas, balóns, aros...
- Instrumentos musicais.
- Material sensorial: mesa de luz, bandexas para a escritura sensorial (area, fariña...)
- Material visual: carteis, bits, láminas...
- Biblioteca de centro, de aula, libros, contos, álbumes...
- Material de xogo simbólico.
- Material de construción: bloques, crebacabezas, encaixes...
- Comunidade educativa (alumnado, persoal docente e non docente e familias) e calquera persoa que interveña na vida do centro (visitas).
- Recursos proporcionados pola contorna, nun amplo sentido: todo o que se nos poida ofrecer o contexto que nos rodea.(parques, biblioteca do Concello, contorna natural...)

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial será entendida como proceso que leva implícito unha serie de acordos para a posterior planificación do proceso educativo baseado na análise, tanto das competencias clave do alumnado como das necesidades do grupo, na primeira unidade do curso

A avaliación inicial levarase a cabo a través de:

- A observación directa, sistemática e rexistrada da participación do alumnado nas actividades e propostas didácticas.
- A análise das producións plásticas, escritas... realizadas polo alumnado.
- Información aportada polas familias ou titores legais na entrevista inicial.
- Diagnóstico do estado físico, emocional, coñecementos previos e limitacións de cada alumno.

Terá especial importancia o factor preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a identificación temprana das necesidades educativas como para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias.

Esta avaliación inicial realizarase unha vez superado o periodo de adaptación, terase en conta información obtida durante este periodo, pero se agardará a que o alumno se amose adaptado ás rutinas e a realidade da aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade, segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade. O alumno obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado pola mestra.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa.

6. Medidas de atención á diversidade

As medidas de atención á diversidade son o conxunto de decisións que tomamos para adaptar o proceso de ensino-aprendizaxe, nun sentido amplo, á diversidade de alumnos por razóns persoais, familiares ou socioculturais.

Entre os obxectivos que perseguiremos, subliñamos:

- Favorecer a aceptación das diferenzas existentes entre os alumnos.
- Valorar a diversidade como fonte de enriquecemento.
- Dar unha resposta axeitada ás necesidades educativas de cada alumno a través de diversas propostas organizativas, metodolóxicas e de avaliación.
- Prever dificultades de aprendizaxe.
- Facilitar a colaboración e coordinación entre todos os membros da comunidade educativa.
- Potenciar unha resposta educativa de calidade.

A estratexia que desenvolveremos para atender á diversidade do alumnado caracterízase por:

- Ser mixta, conxuga a intervención directa e indirecta.
- Require a participación de todos os membros da comunidade educativa (profesores, familia, institucións etc.)
- Adaptarse ao contexto concreto (centro e alumnos)
- Ser planificada e concretada a través de medidas organizativas, curriculares e didácticas.

Deste xeito adecuaremos sempre a estrutura organizativa do centro e a xestión da aula ás carecterísticas do noso alumnado NEAE, e para iso levaremos a cabo medidas como:

- Flexibilización de espazos (recunchos, talleres, dentro/fóra da aula, medio *¿*) e tempo (alongar ou acurtar actividades en función das necesidades dos alumnos)
- Distintos agrupamentos: heteroxéneos ou homoxéneos, e de diferentes tamaños (individual, pequeno e gran grupo).
- Medidas organizativas e metodolóxicas para adaptarnos ós diferentes ritmos, motivacións e intereses. Falamos de estratexias de traballo indagatorias, de aprendizaxes cooperativas, bancos de actividades graduais*¿*
- Actuacións de apoio a alumnos con distintos ritmos de aprendizaxe dentro do mesmo nivel, acudindo os especialistas á aula. Para iso estableceranse uns horarios a principio de curso en coordinación con xefatura de estudos.
- Variedade de materiais e soportes para recompilar e transmitir a información: escritos, icónicos, audiovisuais, manipulativos, informáticos...
- Coordinación entre a escola e a familia.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Desenvolvemento afectivo e xestión emocional		X			X	X
ET.2 - Hábitos de control corporal	X		X			
ET.3 - Pautas elementais de convivencia e relación social	X			X		
ET.4 - Coidado da contorna e dos seres vivos		X		X		
ET.5 - Educación para o consumo responsable					X	
ET.6 - Educación igualitaria e libre de estereotipos			X			X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Carreira Solidaria	Participaremos na Carreira Solidaria a favor de Save the Children. Contaremos coa colaboración das familias e patrocinadores de cada neno.
Festas e Conmemoracións	Participaremos en distintas celebracións ó longo do curso organizadas pola comunidade educativa.
Visita a museos	Visitaremos algún dos museos da Coruña, de Arte e Científicos.

Actividade	Descrición
Visita a unha granxa-escola	No terceiro trimestre de curso visitaremos unha granxa-escola para aprender sobre o coidado de animais e plantas.
Concerto Didáctico	Asistiremos a un concerto didáctico no Pazo da Ópera da Coruña.
Visita das familias	As familias do alumnado estarán invitadas a acudir á aula para participar ou colaborar en actividades puntuais ó longo do curso.
Biblioteca	Realizaremos préstamo de libros da biblioteca do centro e cada semana un neno levará a mochila viaxeira con diverso material da biblioteca.
Actividades do Concello e outros organismos	Participaremos en actividades educativas e culturais organizadas polo Concello ou outras entidades que nos resulten de interese e vaian xurdindo ó longo do curso.
Saída de fin de curso	Levaremos a cabo unha actividade lúdica para conmemorar o final de curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Deseño das actividades adecuadas ó alumnado
Elementos curriculares presentes nas actividades
Instrumentos de avaliación eficaces e axeitados
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades
Utilízase diversidade de materiais para acceder á información, para expresarse e para fomentar a motivación
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades
Temporalización de actividades adecuada
Empréganse diversos recursos didácticos.
Existe coordinación co equipo docente
Promóvese a participación das familias
A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe
Tivéronse en conta os intereses do alumnado no deseño de actividades e propostas
Individualización do proceso ás características de cada alumno

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso e posibilitando así as pertinentes modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ó rematar cada trimestre.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025256	CEIP Alfredo Brañas	A Laracha	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Relixión Católica	4º Inf.	1	35

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	12
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	13
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	13
6. Medidas de atención á diversidade	14
7.1. Concreción dos elementos transversais	14
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	15
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	16

1. Introducción

O acordo entre o Estado español e a Santa Sé sobre ensino e asuntos culturais contempla o dereito a recibir ensinanzas de relixión católica. Conforme a isto, a disposición adicional segunda da Lei Orgánica 2/2006 de 3 de maio de Educación establece que se incluírá a relixión católica como área ou materia nos niveis educativos que corresponda.

E no Real Decreto 95/2022 de 1 de febreiro dispónse que esta materia incluírase no segundo ciclo desta etapa educativa e que será competencia da xerararquía eclesiástica da Igrexa católica a determinación do correspondente currículo.

Neste marco as ensinanzas de relixión católica son de oferta obrigatoria para os centros escolares e de libre elección para as familias.

O CEIP Alfredo Brañas é un centro do concello de A Laracha. Recibe alumnado da zona pero tamén da contorna do concello. O número de alumnos e alumnas que elixen a opción de relixión católica oscila entre o 40 e o 50 por cento, se ben nos últimos anos nótase certa tendencia a baixar, en consonancia coa realidade sociolóxica xeral.

A proposta educativa desta asignatura favorece o proceso educativo do alumnado, a sensibilidade espiritual e o despertar da experiencia relixiosa. Axuda a comprender e mellorar a nosa tradición cultural, as súas expresións e significado en contextos plurais e diversos.

Tamén complementa a necesaria educación en valores humanos e cristiáns.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, experimentar e expresar a identidade persoal a través do coñecemento do seu corpo e o desenvolvemento das súas capacidades afectivas e calidades, mediante o achegamento a figuras bíblicas e persoas significativas, para adquirir autonomía nas súas actividades cotiás e hábitos básicos de relación.	1			1	1			
OBX2 - Recoñecer, experimentar e apreciar as relacións persoais e coa contorna, desenvolvendo habilidades sociais e actitudes de respecto, a través de escóitaa e comprensión de narracións bíblicas, para promover valores da vida en comunidade e contribuír así á fraternidade humana.					1	1		
OBX3 - Observar, aceptar e gozar a diversidade persoal e social descubrindo nas súas contornas próximas situacións nas que poida cooperar no coidado da casa común, desde o recoñecemento dos valores da mensaxe e os feitos de Xesús de Nazaret, para xerar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.						1	1	
OBX4 - Explorar e admirar diferentes contornas naturais, sociais, culturais e artísticas gozando das súas manifestacións máis significativas e descubrindo os seus valores cristiáns, para desenvolver creatividade, sensibilidade estética e sentido de pertenza.							1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Descubrir, manifestar e xerar gusto por cultivar a súa interioridade, explorando pensamentos, emocións, sentimentos e vivencias, admirando diferentes expresións da tradición xudeocristiana e outras tradicións relixiosas, para crecer coa liberdade e seguridade necesarias que posibiliten o desenvolvemento da dimensión espiritual e as bases do propio sistema de valores e crenzas.	1				1	1		
OBX6 - Coñecer e apreciar a figura de Xesús de Nazaret e da comunidade eclesial, a través de relatos bíblicos e manifestacións relixiosas da contorna, para recoñecer o específico da tradición cristiá nun contexto social de pluralidade relixiosa.	1							1

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Deus é noso Pai	Traballamos para presentar a Deus como o Creador de todas as cousas,	6	X		
2	O Nacemento de Xesús	Presentaremos ao neno Xesús e aos seus pais e outros personaxes do momento do nacemento de Xesús, e os principais lugares	8	X		
3	Xesús é o meu amigo	Traballaremos para coñecer a Xesús, os seus valores e presentaremos a algúns dos seus amigos.	5		X	
4	Semama Santa	Descubriremos a fe dos cristiáns con diferentes tradicións da Semana Santa.	6		X	
5	María nai de Xesús	Coñeceremos diferentes momentos da vida de María.	5			X
6	A Igrexa casa de todos	A grande familia da Igrexa, a casa de Xesús e a nosa casa.	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Deus é noso Pai	6

Critérios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	É autónomo para facer algunhas actividades cotiás básicas	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	É quen de respectar aos seus amigos e de recoñecer os seus erros	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Disfruta elaborando producións artísticas	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndolas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñece algunha canción ou oración das aprendidas	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Mantén unha actitude de respecto hacia as costumes cristiás e mesmo doutras relixións.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá. - Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común. - Identidade cristiá e contorna social.

UD	Título da UD	Duración
2	O Nacemento de Xesús	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Coñece algunhas actitudes cristiáns de relación na familia e na escola	TI
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Recoñece actitudes pacíficas baseadas nalgún relato bíblico	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, despertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Coñece algunha manifestación artística relacionada co cristianismo (igrexa, escultura)	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Disfruta elaborando producións artísticas	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	É quen de recoñecer o relato do nacemento de Xesús	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Amosa ledicia pola celebración do nacemento de Xesús.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respecta as diferentes formas de celebrar o Nacemento de Xesús	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - Identidade cristiá e contorna social. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos. - A oración de Xesús.

UD	Título da UD	Duración
3	Xesús é o meu amigo	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Coñece algunhas actitudes cristiáns de relación na familia e na escola	TI
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Recoñecer na figura de Xesús as actitudes máis axeitadas para a convivencia pacífica	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Disfruta elaborando producións artísticas	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Recoñece a Xesús como modelo de amizade	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Identifica a amizade como un valor que nos ensina Xesús.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus. - Identidade cristiá e contorna social. - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.

UD	Título da UD	Duración
4	Semama Santa	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Coñece algunhas actitudes cristiáns de relación na familia e na escola	TI
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	É de quen de escoitar e agradecer nas súas relacións sociais.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Recoñece na figura de Xesús as actitudes máis axeitadas para a convivencia pacíficas.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñece o valor do perdón no relato da Paixón de Xesús.	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Axuda a xerar espazos pacíficos baseados na figura de Xesús.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Disfruta elaborando producións artísticas	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	É quen de recoñecer a Xesús no relato da Paixón.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Amosa ledicia pola celebración da Pascua de Xesús.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respecta as diferentes formas de celebración da Pascua cristiá	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - Identidade cristiá e contorna social. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.

UD	Título da UD	Duración
5	María nai de Xesús	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Coñece algunhas actitudes cristiáns de relación na familia e na escola	TI
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Recoñece situacións nas que usar as palabras grazas e por favor	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	É de quen de escoitar e agradecer nas súas relacións sociais.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Disfruta elaborando producións artísticas	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubríndoo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	É quen de estar en silencio durante breves reflexións guiadas	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñece algunha canción ou oración das aprendidas	
CA1.15 - Describir as crenzas e valores, propias e doutros, comunicándoas con seguridade a través de diversas linguaxes, recoñecendo o silencio e a oración como elementos da experiencia es	Recoñece imaxes de algúns elementos relixiosos propios do cristianismo	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Recoñece a Xesús como protagonista nalguha narración bíblica ou manifestacións artísticas	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Mantén unha actitude de respecto hacia as costumes cristiás e mesmo doutras relixións.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A figura da Virxe María.

UD	Título da UD	Duración
6	A Igrexa casa de todos	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Coñece algunhas actitudes cristiáns de relación na familia e na escola	TI
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Amosa afecto polos seus compañeiros e a súa familia e pide axuda cando a precisa	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Recoñece situacións nas que usar as palabras grazas e por favor	
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Amosa interese pola materia e respecta os momentos de xogo, e de narracións	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	É quen de contar algunha experiencia propia relacionada coa Igrexa (bautizo, eucaristía, Nadal...)	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Recoñece imaxes relacionadas cos templos cristiáns	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Disfruta elaborando producións artísticas	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Recoñece a Xesús como protagonista nalguha narración bíblica ou manifestacións artísticas	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Recoñece que o servizo aos demais membros dunha comunidade e motivo de satisfacción e ledicia	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Mantén unha actitude de respecto hacia as costumes cristiáns e mesmo doutras relixións.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.

Contidos

- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Valoración das relacións sociais, en especial da amizade.
- A vida cristiá en comunidade.
- Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos.
- A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa.
- Calendario litúrxico e celebracións cristiás.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía para a materia de relixión católica fundaméntase na atención personalizada ao alumnado, na diversidade de actividades, estratexias, en experiencias de aprendizaxe significativo e emocionalmente positivas, no coidado do desenvolvemento afectivo e cognitivo dos alumnos e alumnas, no aprendizaxe individualizado e cooperativo, na relación dos aprendizaxes coa contorna, nun enfoque competencial orientado á acción, ao emprendemento e á aplicación dos saberes.

Para a atención personalizada, na aula utilizamos dinámicas de educación emocional e comunicación empática. O método de traballo pode ser individual ou cooperativo, en grupo pequeno ou con todo o grupo-clase: realizaranse tarefas que promovan a colaboración, non a competitividade, e aplicaranse técnicas de traballo formal e non formal. Aplicaremos os principios do DUA (Deseño Universal de Aprendizaxe) proporcionando varios xeitos de implicación, múltiples formas de representación da información e múltiples formas de acción e expresión do aprendizaxe. Trátase de que todo o alumnado teña oportunidade de aprender.

A nivel máis concreto usaremos situacións de aprendizaxe que recrean na aula situacións significativas e cotiás do entorno persoal, familiar, social e cultural dos nenos e nenas e que se refiren ás súas necesidades e intereses.

A complexidade dos retos e problemas que presentan estas situacións serán axeitados ao desenvolvemento do alumnado. As actividades que se programen terán que provocar o diálogo, o pensamento creativo e autónomo, o bo trato, a convivencia e o respecto á diferenza.

Outra metodoloxía fundamental nesta etapa é o xogo. Utilizaranse xogos que traballen e desenvolvan a atención, memoria, imaxinación, creatividade, comunicación e a expresión en diferentes linguaxes.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Biblia infantil
Materiais para producións artísticas (ceras de cores, lápices, témperas, papeis de cores, rotuladores...)
Imaxes de distintas producións artísticas relacionadas co cristianismo (pintura, escultura, arquitectura)

Monicreques
Mandalas
Materiais audiovisuais

Os materiais para producións artísticas, os xogos e outros elementos lúdicos usaranse para provocar a resposta creativa do alumnado perante as situacións de aprendizaxe propostas, para facilitar a autoexploración interior, o recoñecemento de distintas emocións e como canalizalas e a relación entre as actividades cooperativas e o grao de satisfacción persoal.

Os materiais audiovisuais que se utilizan son curtametraxes, contos ou fábulas, vídeos ou audicións de rutinas de interiorización guiadas.

Os monicreques representan a personaxes bíblicos para contar as narracións das que son protagonistas, ou personaxes dos contos que se usan cunha finalidade pedagóxica.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Facer unha avaliación inicial permítenos apreciar os coñecementos previos do alumnado para realizar as adaptacións oportunas e necesarias e poder partir dos seus coñecementos previos á hora de levar a cabo o desenvolvemento das diferentes secuencias didácticas e actividades

Neste nivel usaremos unha rutina de pensamento visual coa finalidade de explorar o grao de coñecemento sobre os personaxes bíblicos e diferentes elemento relixiosos.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

A avaliación en Educación Infantil será global, continua e formativa e levarase a cabo de xeito sistemático.

Os criterios na Educación infantil pretenden ser para o profesor algúns indicadores na avaliación continua e observación do alumnado co fin de reconducir o seu propio aprendizaxe. O criterio esencial é coñecer ao neno ou nena e axudarlle no seu crecemento.

Farase a partir da análise das producións do alumnado, as escalas de valoración ou cotexo, e a observación directa e sistemática, observando as condutas e os comportamentos dos nenos e nenas, as relacións que establecen cos seus iguais e os procesos de ensino e aprendizaxe.

Como en todas as áreas de Ed. Infantil, na avaliación valórase sobre todo o progreso e o grao de consecución dos obxectivos, así como o interese do alumnado.

Criterios de recuperación:

En calquera clase de educación infantil hai alumnos e alumnas con diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe e diferentes niveis de motivación.

A diversidade de actividades, materiais e estratexias utilizados posibilita que todo o alumnado poida atopar algún que estea de acordo co seu estilo e ritmo de aprendizaxe.

Algunhas destas actividades actúan como unha extensión para aqueles alumnos sen dificultades, e outras ofrecen un reforzo para aqueles que necesitan máis apoio. o obxectivo de que todo alumno/a participe no proceso de aprendizaxe con plena satisfacción e acade o éxito de acordo ao seu nivel de capacidade e interese.

6. Medidas de atención á diversidade

A atención educativa á diversidade é o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

Ten como finalidade favorecer ao desenvolvemento persoal e social de cada un dos alumnos e alumnas e o seu potencial de aprendizaxe facilitándolles a adquisición das competencias e a consecución dos obxectivos xerais previstos.

Ríxese polos principios de normalización e inclusión, equidade e igualdade de oportunidades e non discriminación, flexibilidade e accesibilidade; interculturalidade e promoción de convivencia.

- O primeiro paso será identificar o tipo de dificultades que ten un alumno ou alumna xa que poden deberse a dificultades

específicas, problemas emotivo - relacionais e/ou de conduta, altas capacidades intelectuais ou condicións persoais ou de historia escolar moi desfavorable.

- Porase especial coidado en formar grupos heteroxéneos no traballo colaborativo que favorezan a inclusión de todo o alumnado.

- Favorecer a aprendizaxe con materiais manipulativos que poidan facilitar o desenvolvemento dos alumnos e alumnas.

- Fomentar a mellora do autoconcepto e a autoestima, aprendendo a reflexionar sobre si mesmos.

- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.

-Reforzar os logros, por pequenos que sexan, para motivar os/as alumnos/as nas aprendizaxes.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Educación para a paz	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a igualdade de xénero	X		X	X	X	X
ET.3 - Educación para a saúde	X					
ET.4 - Educación para a sustentabilidade e a ecoloxía	X		X			
ET.5 - Educación para o consumo responsable	X	X	X			
ET.6 - Educación para a solidariedade	X	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
------------	------------

Actividade	Descrición
A nosa pequena creación.	Visitaremos a horta escolar alomenos tres veces durante o curso, unha cando as prantas están recién prantadas , outra cando empezan a medrar e outra cando xa son visibles os produtos cultivados.
A foto solidaria	Faremos fotos en distintos espazos do colexio que logo se exporán como aportación aos proxectos solidarios que se fagan no colexio.
Día da Paz	O alumnado deste nivel participará nas actividades propostas dende a biblioteca escolar ou dende oo equipo de aextraescolares para festexar o día 30 de xaneiro.
Día das familias acolledoras	O 31 de maio celébrase o día das familias acolledoras que, aínda que é unha medida de protección ao menor xa xeralizada, é aínda bastante descoñecida. Participaremos nun contacontos. ión ao menor cada vez máis habitual, dista moito de ser das máis coñecidas. Os nenos e nenas asistirán a un contacontos sobre este tema que lles contará unha profesional relacionada coa dita medida.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Realizo a miña programación de aula de forma coherente e meditada.
Creo e comparto materiais didácticos para apoiar o aprendizaxe.
Aplico diversas metodoloxías para promover o aprendizaxe activo.
Realizo actividades baseadas no aprendizaxe cooperativo.
Adapto as actividades a diversidade da aula.
Potencio a participación dos alumnos na aula.
Vínculo o aprendizaxe ca vida real.
Emprego técnicas e instrumentos de avaliación variados que orienten o alumnado para o seu desenvolvemento.
Utilizo a avaliación para favorecer a aprendizaxe.
Fomento a autoavaliación e a coavaliación.
Reflexiono sobre o meu exercicio docente establecendo puntos febles e fortes.
Realizo formación para mellorar como profesional máis alá da que me proporciona e suxire o centro.
Respecto os aspectos confidenciais da miña profesión
Evito calquera maneira de discriminación cara o alumnado, familias e co equipo docente.

Asumo as funcións do meu posto de traballo

Busco un clima de benestar cos meus compañeiros.

Descrición:

A avaliación é un elemento esencial no proceso de ensinanza-aprendizaxe e debe aplicarse tanto na aprendizaxe dos alumnos coma na revisión da práctica docente. Recoller sistemáticamente información relevante sobre a nosa práctica docente permítenos reaxustar a intervención educativa de acordo coas aprendizaxes reais do alumnado. A finalidade non é outra que mellorar o proceso de aprendizaxe de cada alumno, o funcionamento do grupo clase, a nosa propia práctica e o funcionamento do centro escolar.

Utilizaremos como ferramenta de autoavaliación docente unha lista de control de diferentes ítems Esta lista pretende ser unha guía para revisar a nosa actividade docente e poder crear a partir das nosas repostas novas liñas de mellora cara o próximo curso. Para cumprimentar esta lista de control debemos marcar a casilla na que nos atopamos en relación o ítem exposto. Para iso dispoñemos de catro niveis de frecuencia: Nivel 1: pouco. Nivel 2: ás veces. Nivel 3: frecuentemente. Nivel 4: sempre.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Revisaremos a programación trimestralmente. Como instrumento de avaliación empregaremos un cadro no que se reflicten diferentes aspectos:

- Motivación inicial do alumnado e durante todo o proceso.
- Presentación dos contenidos.
- Recursos e organización.
- Clima da aula.
- Seguimento/control de ensino/aprendizaxe.
- Diversidade.
- Programar as tarefas e actividades das unidades didácticas tendo máis en conta as pausas lectivas para coordinar as clases das dúas liñas deste nivel.

9. Outros apartados